

Nr. 3742

Kariuomenės Št. II skyr.

Slaptai.

1936.IX. 18 d.

KARIUOMENĖS ŠTABO II SKYRIAUS

* ŽINIŲ SANTRAUKA.

ŽINIOS APIE VOKIETIJĄ.A. Įvairių šaltinių slaptos žinios.1. 2-ju metų karo tarnyba įvedus Vokietijoje.

Pailginimas aktyviosios karo tarnybos laiko vokiečių kariuomenėj nuo vieno iki dviejų metų, kaip žinoma, sukėlė pas Vokietijos kaimynus tam tikro susirūpinimo ir iššaukė spaudoje spėliojimų, kad vokiečių taikos meto kariuomenė nuo to padidėsianti iki milijoninio, arba net dar daugiau.

Netenka abejojti, kad nuo sakytos priemonės vokiečių kariuomenė skaičiumi padidės ir militariniu bei apmokymo atžvilgiu sustiprės, bet kad ji padaugėtų iki milijoninės armijos, vargu ar tam, bent artimiausioje ateityje, esama pamato.

Motyvai, kurie duoda pagrindą reikėti paminėtą rezervą, yra štai kokie:

Rekrutų kontingentas, kuris buvo pernai, t.y. pirmą kartą po įvedimo Vokietijoje visuotinės karo prievolės, pašauktas, sulig Dr. Burgdörfer'io apskaitliavimu, siekė 600.000 vyrų /štur."Deutsche Wehr-Beiträge" iš 2.IX.36, Dr.G.Mühlner studijos santrauka/, kurių faktinai buvo priimta į kariuomenę tiksliai dalis, - daugiau pusės. Tiesa, tuo pat metu Rytų Prūsijoje buvo pašaukta dar ir antra rekrutų klasė, būtent, 1910 metų gimimo, bet tai buvo padaryta tik minėtoje vienoje Vokietijos provincijoje. Be to, kaip Oberfeldarzt Dr.H.Müller paskelbė /štur. "Berliner Tageblatt" iš 1936.I.21d./, pernai buvę užsimeldavę stoti į kariuomenę apie 100.000 savanorių. Ant kiek iš įvairių šaltinių teko patirti, priimtųjų pernai į kariuomenę rekrutų ir savanorių skaičius, siekęs apie 350-400.000 vyrų, kurie, drauge su tarnavusiais nuo seniau, pernai padidino vokiečių taikos meto kariuomenės sudėtį iki 500-550000 vyrų.

Kai dėl rekrutų kontingento, kuris bus pašauktas šių metų rudenį, būtent, gimusių 1915 metais, tai jo skaičius, - vėl gi sulig Dr. Burgdörfer'io apskaitliavimu, - siekęs 465.000 vyrų, prie kurių tenka dar pridėti gimusių 1911 metais, kurie bus lygiagrečiai, kaip pernai, pašaukti Rytų Prūsijoje ir savanorius iš visos Vokietijos, kurių skaičių numatyti iš anksto negalima, dėl kurio galima tik spėti, kad jis bus žemesnis, kaip pernai, kuomet nuotaka visame krašte buvo palankesnė karinės prievolės vykdymui. Atsižvelgiant į tai, kad vokiečių karo vadovybė laikosi tendencijos imti į kadrinę kariuomenę tik fiziniškai visai sveikus vyrus ir kad šaukiamas rekrutų kontingentas yra karo

II-os pėst. diviz. Štabo II skyriuje	
G A U T A	
1936 m. 18 d.	28 d.
Nr. 2181	Pried. lapų

meto, t.y. sveikatingumo atžvilgiu nepergeriausias, galimanas matyti, kad iš pašauktųjų ši rudenį rekrutų ir savanorių vargu ar galės būti užskaityta į kariuomenę daugiau, kaip 250-300.000 vyrų. Jei šis spėjimas pasitvirtintų, tai busiantis vokiečių taikos metu kariuomenės skaičius /intinai aviaciją ir karo laivyną/ šių metų gale, kuomet bus realizuotos eilinės rekrutų klasės /t.y. gimusių 1915 metais/ pašaukimas, paliekant vienkart antriems tarnybos metams pašauktuosius pernai - galėtų siekti apie 750.000 ir maksimum - 800.000 vyrų. Tuo būdu taikos metu vokiečių kariuomenė /kadrinė/, įvykdžius dviejų metų tarnybą, siektų savo skaičiumi, prieškarinius laikus, būtent 1914 metų taikos metu kariuomenę, kurios etatinė sudėtis buvo 880.000 vyrų /tame skaičiuje 79.290 vyrų karo laivyno/. Pažymėtina, kad tokį palyginimą, ir tai nepilnai, galima daryti tik bendro skaičiaus atžvilgiu. Organizacijos ir ypač karininkų kadro atžvilgiu vokiečių kariuomenė, t.y. ta, kuri gėmsis įgyvendinus paskelbtąją dviejų metų tarnybos prievolę, dar toli nebus prilyginta 1914 metų kariuomenei, su kuria Vokietijoje ryšosi eiti į 1914-18 metų karą. Visų pirma, XI ir XII korpusai dar tik ką pradėti organizuoti. Antra, - sverbiausios korpusinės dalys, būtent korpusinė artilerija dar neegzistuoja. Trečia - stoką jaunesniųjų karininkų vokiečiams galėtų pavykti užpildyti negreičiau kaip už kokių 2-jų metų, jei žinoma, jų nedateklus bus pildomas dabartiniu būdu, t.y. pagalba karo mokyklų laidų, nesilimant kitokių improvizacinių metodų. Bendrai tariant, kad ir įgyvendinus dviejų metų tarnybos prievolę, stebaklo netenka laukti, nes tiek organizaciniai sunkumai, kaip ir didesnės kariuomenės aprūpinimas ginklais, nežiūrint viso vokiečių karo industrijos kapasiteto, stato vokiečių Karo Ministerijai tokio pobūdžio kliūtis, kurių nugalėjimui yra reikalinga ne tik milžiniškų lėšų, bet ir daug laiko, o vien skaičius žmonių, be ganėtino kadro ir ne pakankamai apginkluotų - dar nesudaro armijos modernine prasme.

Dviejų metų tarnybos įvedimą vokiečių propaganda teisinia politiniais motyvais. Tačiau strodo, kad tą reikalą daugiausiai nulėmė grynai kariški samprotavimai. Pastebėtina, kad pernai, kuomet Vokietijoje buvo įvesta visuotinė karo tarnybos prievolė, į tuomet nustatytąją vienu metų aktyviosios tarnybos laiką buvo žiūrima kaip į laikiną dalyką. Pamatą tokiame spėjime davė ta aplinkybė, kad aktyviosios tarnybos laikas nebuvo fiksuotas bendrame įstatyme apie visuotinę karo prievolę, bet nustatytas atskiru Reichskanclerio /io Hitlerio patarėdymu. Antra vertus, vok. Karo Ministerijos sluoksniuose buvo kalbama apie palyginant, trumpą vienu metų aktyviosios tarnybos laiką, kad ir pabrėžiama, kad į tai reikią žiūrėti kaip į provizorinį nustatymą, kaip į tam tikrą bandymą. Buvo sakoma, kad apie aktyviosios tarnybos laiko ilgumą galutinai busią galima spręsti tik vėliau, kuomet pasieks vienu metų kariuomenės mokymo rezultatai, t.y. šių metų rudenio. Todėl įvedimas vokiečių kariuomenėje dviejų metų aktyviosios tar-

nybos laiko jokie nelauktino reiškinių nesudaro. Jei to vokiečiai nepadarė pernai, t.y. kuomet buvo paskelbtas įstatymas apie visuotinės karo prievolės įvedimą, tai turbūt tik todėl, kad dviejų tarnybos metų paskelbimas tuomet būtų turėjęs tik teoretinį pobūdį, praktikoje tuoju dar nerealizuotinas; jis tik būtų dar daugiau užtraukęs ant Vokietijos jos kaimynų, ypač Prancūzijos, nepasitenkinimo ir įtarimų, kas pernai Vokietijai būtų buvę stačiai pavojinga. Kas kita dabar. Politiniai tarptautinė Vokietijos padėtis yra geresnė kaip pernai. Kariuomenės mokymams metams baigiantis, vokiečių generalinis štabas galėjo tarti savo paskutinį žodį: palikti vienų metų tarnybos laiką ir to pasekoje vyrus, atitarnavusius sakyta laiką, paleisti iš aktyviosios karo tarnybos į atsargą, ar atbulai, - įvesti dviejų metų tarnybą ir juos toliau palaikyti kariuomenės padalinuose. Kaip iš paskelbto rugpjūčio 24 d. įstatymo žinoma, vok. karo vadovybė pasirinko antrąją galimybę, t.y. dviejų metų aktyviosios tarnybos laiko įvedimą. Taiigi atsitiko tai, ką iš ankato buvo galima numatyti. Kitaip, tiesą pasakius, ir negalėjo būti. Ne vien todėl, kad Vokietija yra konsenskvetinga savo politiniuose siekimuose ir kad tų siekimų realizavimui jai yra reikalinga skaitli ga ginkluotoji pajėga. Iki to, kol ji pasiruoš ginkluotos pajėgos pagelba vykdyti jos užsibrėžtus revanšistinius tikslus, atrodo, dar esame tolokai. Apart bendros tendencijos stiprinti savo ginkluotą, pajėgą vok. karo vadovybė buvo priversta įvesti dviejų metų tarnybą ir grynai kariniai-technikiniais sumetimais. Visų pirma - vienų metų tarnybos laikas netik dabar pasirodė, bet jau, kaip buvo minėta, ir pernai, įvedant visuotinę karo tarnybos prievolę, buvo įvertinamas vokiečių generaliniame štabe kaip per trumpas, neužtektinas kareivių geram apmokymui ir kariuomenės padalinių geram sucementavimui militarinio atžvilgia. Antra, - ir gal bus svarbiausia, kad vokiečių kariuomenės organizacija toli gražu dar nėra užbaigta: XI ir XII korpusai tik neseniai pradėti formuoti. Jų sudarymui imami branduoliai iš jau egzistuojančių kariuomenės padalinių, dabar užpildytų jau apmokytais kareiviais, baigiančiais bent vienų metų tarnybą. Jei jie būtų, kaip ištarnavusieji vienus metus paleidžiami į atsargą, tai tuomet kariuomenės padaliniai pasidarytų skeletiniais, susideda tik iš nuolatinio kadro ir naujokų, kurie bus dar pašaukti šį rudenį. Aišku, kad iš tokių skeletinių padalinių dar išskirti branduolius XI ir XII korpusų organizavimui būtų sunkoka, nes to pasekoje visa kariuomenė nekuriu laikui /kol pašauktini šį rudenį naujokai neišeitų jų mokymo programos/ žymiai susilpnėtų, jos apmokymas susitrukdytų ir disciplina padalinuose, dėl kadro susilpninimo, atsilieptų. Kad viso to išvengus, beliko vok. generaliniam štabui tik vienintelė priemonė, būtent, baigiančius tarnauti vienus metus kareivius, palikti kariuomenėje antriems tarnybos metams. Trečioji aplinkybė, kuri turėjo paskatinti vok. karo vadovybę reikalauti dviejų metų tarnybos laiko įvedimo, tai numatomas rekrutų kontingento sumažėjimas artimiausiais metais. Dabar kaip tik seka kontingentai rekrutų, gimusių laike 1914-18 metų karo ir augusių suakiais akio ir sveikatingumo atžvilgiu laikais.

Kaip kitur, taip ir Vokietijoje, gimimų skaičius tuomet buvo žymiai sumažėjęs, o vaikų mirtingumas padidėjęs, nebekalbant jau apie pastebėtinius fizinis trūkumus rekrutų kartose, kurios bendro minėtis sunkiais laikais. Pasiremiant Dr. Burgdörfer'io, jau paminėto aukščiau, duomenimis gaunama štai ką: kuomet rekrutų kontingentas, pašauktas pernai karo tarnybai atlikti, t.y. gimusių trumpai prieš 1914-18 metų karą, dar siekė apie 600.000 vyrų, sekanti rekrutų klasė, pašauktina šimet /gimę 1915 metais/ sumažėja iki 465.000, o sekančios trys kitos iš eilės rekrutų klases nukrinta dar žemiau, būtent, gimusių 1916 metais - iki 351.000, gimusių 1917 metais - iki 314.000 ir gimusių 1918 metais - iki 326.000. Po to, t.y. karui užsibaigus, pastebiamas padidėjimas: gimusių 1919 metais rekrutų klases /t.y. pirmaisiais metais po karo/ - iki 485.000, gimusių 1920 metais - iki 636.000 ir gimusių 1921 metais - iki 618.000. Betas tas pagerėjimas yra laikinas. Po to numatomų rekrutų kontingentų kreivė vėl eina žemyn ir 1933 metų gimimo klasė vėl nupuola iki 410.000. Atsižvelgiant tokio reiškinio, darosi pilnai suprantama kodėl nacionalsocialistų režimas, atsistojęs prie Vokietijos valstybės vairo 1933 metais, paskaitė reikalingu tuoju imtis priemonių gimimų skaiščiui didinti. Ant kiek yra žinoma, gimusiųjų skaičius, dėka sakytoms priemonėms, 1934-35 metais kiek pakilo, bet paskutinės statistikos žinios vėl rodo jo kritimą. Aišku kodėl: dirbtinomis priemonėmis toje srityje nieko padaryti negalima. Kad gimimų skaičių padidinus, reikia pagerinti gyventojų ūkišką padėtį, kas, deja, yra ne taip lengva ir ne greitai galima atsiekti.

Vokiečių karo vadovybė negalėjo nesiskaityti su radikališku rekrutų kontingento mažėjimu artimiausiais metais ir todėl ir šiuo atveju turėjo paskubėti pereiti prie dviejų metų tarnybos, kad tuo būdu užtikrinti jos organizuojamai ginkluotai pajėgai normalią vystymosi eigą.

Turint visą eilę išvedžiojimų, vis dėl to negalima tvirtinti, kad jie būtų teisingi visais 100 o/o. Tenka vis tik sutikti, kad 2-jų metų tarnybos įvedimas vokiečių kariuomenėje, yra rimtas naujas rodiklis Vokietijos militarinio stiprinimosi atžvilgiu. Kadangi Vokietijos politika ispiruojasi revanšistinėmis tendencijomis, kurios yra aiškiai nukreiptos prieš Vokietijos kaimynus, tai, kaip kitiems jos kaimynams, taip ir Lietuvai tuo prisiema dar daugiau susidomėti ir padaryti visas, iš to sekančias, išvadas.

Pastaruoju atžvilgiu įdomu dar paanalizuoti motyvus, kuriuos vokiečių propaganda naudoja pateisinimui 2-jų metų tarnybos įvedimo. Kaip žinoma, vokiečiai nuredo į Sov. Rusijos ginklavimąsi ir bendrai į komunizmo pavojus Europai padidėjimą sąsąryšyje su liudnais įvykiais Ispanijoje. Tai yra grynai politiniai motyvai. Iš esmės tuos motyvus visai nepaneigiant, tenka manyti, kad juos vokiečiai taip plačiai ir tendencingai pavatoja tik tam, kad nuslėpti nuo viešosios pasaulio opinijos tikruosius savo, imperialistinius bei revanšistinius, tikslus, kurių įkūnijimui Vokietijai yra reikalinga milžiniška ginkluota pajėga. Bet, savaime suprantama, to viešai ji negali ir nediršta skelbti.

222

Užtat ir nurodoma į Sov. Rusijos raudonąją slibinę, po kurio išpastais ir perdėtai šešėliais dabartinis Vokietijos režimas siekia visų pirma suocmentuoti didelę vokiečių tautą, antra parengti ją psichologiniui ir militariniui būsiantiems karo veiksmams, ir trečia tiksliai įtikinti pasaulinę opiniją, kad tik viena Vokietija yra tikroji Europos kultūros ginėja nuo komunizmo pavojaus ir kad todėl jos neribotas ginklavimasis visų turi būti pripažintas, kaip kokia Dievo dovana, prieš raudonojo slibino rykštę, grėsiančią visiems.

Tai visa yra perdėta ir neatitinka realiai padėčiai. Vokietija neturi tiesioginių sienų su Sov. Rusija ir todėl, jei ir autikti, kad Sov. Rusija gręstų militariniu pavojumi Europai, tai tas pavojus pirmoje eilėje liečia ne Vokietiją, bet tas valstybes, kurios turi su Sov. Rusija bendras sienas. Bet tos višos valstybės, kaip yra Šinoma, pačios nusistačiusios prieš komunizmą, prieš jį savo laiku kovojo visomis jų ginkluotomis pajėgomis, ir, pasibaigus ginkluotai kovai fronte, griežtai slopina pas save komunizmo propagandą, kai-kuriuo atžvilgiu gal net griežčiau, kaip dabartinėje Vokietijoje. Sakytos valstybės /Turkija, Rumunija, Lenkija ir Pabaltės valstybės/ apsaugo išoriniai net pačią Vokietiją nuo šios pastarosios išpasto raudonojo pavojaus, dargi be jokio iš Vokietijos pusės prašymo, t.y. vien savysaugos tikslais. Čia bus pravertu prisiminti, kad 1918-1920 metais, kuomet kūrėsi Lenkija ir Pabaltės valstybės, ne kas kitas, kaip pati Vokietija darė toms valstybėms susikurti kuo daugiausiai kliudčių: 1918 metų gale ji prieš Ententės valstybių reikalavimą, umsi atitraukė savo armijas iš Rusijos, tuo būdu tyčia užleisdama lenkų, lietuvių, latvių ir estų gyvenamas žemes Raudonosios Rusų Armijos gaujoms, o 1919 metais, t.y. tuo metu, kai lenkai ir Pabaltės tautos dėjo visas pastengas apsiginti nuo minėtos Rusų Armijos antplūdžio, Vokietija pasinaudodama ta proga ir sakytų tautų anuometiniu silpnumu, suorganizavo ant latvių ir lietuvių teritorijos Bermont'o-Ovalovo ginkluotas bandas ir bandė toms tautoms suduoti smūgį į nugarą. Dabar yra visiškai, iš dokumentų, patikrinę, kad 1918-19 metais Vokietija, pralošusi karą, dėjo visas pastengas tam, kad suklaidyti Pabaltės valstybėms ir Lenkijai susikurti ir siekė bendros sienos su Sov. Rusija, sukuria ji po to palaikė per ilgus metus kuodraugingiausius santykius. Tie santykiai pasikeitė ir pablogo tik nuo tada, kai Vokietijoje įsigalėjo dabartinis nacionalsocialistų režimas, kuris netik atvirai paskelbė vokiečių "Drang nach Osten" politinį tikslą, bet ir konkrečiai, su nepaprasta energija ir užsispyrimu, ruošiasi prie jo įkūnijimo, pagalba paskelbto vienšališko Vokietijos atsiginklavimo. Kaip yra žinoma, Sov. Rusija ėmė forsuoti savo ginkluotų pajėgų didinimą tik po to, kai Vokietija pradėjo ginkluotis. Iš to seka, kad ne Sov. Rusija grėsia Vokietijai, su kuria ji neturi net tiesioginės sienos, bet ši pastaroji paskatino Sov. Rusiją ginkluotis, kitaip sakant Sov. Rusija, kaip ir artimiausieji Vokietijos kaimynai, tapo vokiečių atsiginklavimu išprovokuoti. Todėl visa atsakomybė už pasireiškusį dabar lenktyviavimą ginklavimosi srityje turi būti uždėta vien ant Vokietijos.

Kad pateisinimas Vokietijos ginklavimosi Sov. Rusijos pavojumi yra tik gudrus vokiečių politinės propagandos burbulas, parodo dar ir ta aplinkybė, kad vokiečių Karo Vadovybėje, kuri savo laiku palaikė artimiausius ryšius su rusų Raudonąja Armija, dar ir šiandieną, nežiurint vykstančios arčiausios vokiečių politinės propagandos prieš Sov. Rusiją, tebėra gyvos tendencijos vėl užmegsti gijas su Raudonosios Armijos Vadovybe. apie tokį vok. Karo Ministerijos atsakingų karininkų palinkimą yra patirta net per kei kuriuos tarpinius asmenis. Kyla klausimas, ar dabartinė vokiečių politinė propagandai, nukreiptai prieš Sov. Rusiją, už kokių 1-2 metų, kuomet ji Vokietijos ginklavimui užmės-kuoti nebus reikalinga, neateis galas, ar patys vokiečiai neatvers kitos lapo pusės ir, jų Karo Vadovybei pagėdaujant - nestausjins draugingų santykių su Sovietų Rusija ir jos sukurtąją Raudonąja Armiją? Nors tų dviejų valstybių tolesni politiniai tikslai yra skirtini ir net viens kitam prieštaraujanti, būtent - Sov. Rusijai rūpi pasaulinės revoliucijos įsibėgimas, o vokiečiams - ekspansija į Rytus, net Sov. Rusijos sąskaiton, - bet, siekiant minėtų tolimų tikslų, gali jos, bent nekuriant laikui, turėti ir bendro intereso. Vokietijos ekspansija į Rytus pirmoje eilėje palieštų Lenkiją ir Pabaltės valstybes, nes šios valstybės randasi Vokietijos užmėnymui skersai kelio. Bet Lenkija, į kurią militarinio saugumo atžvilgiu linksta ir kitos Pabaltės valstybės, turi sudariusi Karo sutartį su Prancūzija. Tai reiškia, kad, puolant Lenkiją, vokiečiai iš anksto turį numatyti ir naują karą su Prancūzija, o taip pat ir su šios pastarosios kitais dviem sąjungininkais - Čekoslovakija ir Belgija. Tos keturios valstybės, paėmus jas drauge, gali mobilizacijos atsitikime išstatyti didoką ginkluotą pajėgą, kuri beabejo sugebėtų pareikšti rimčiausio pasipriešinimo mobilizuotoms Vokietijos ginkluotoms pajėgoms, kaip jos gerai nebūtų organizuotos ir apginkluotos. Jei taip, tai vokiečių Karo Vadovybei nėra jokie išsiskaičiavimo, tuo pačiu metu turėti dar vieną galingą skaičiūmį priešą - Sov. Rusiją. Kariškos minties bei kariškos logikos buvimo pas vok. Karo Vadovybę paneigti negalima. Todėl tenka leukti, kad ji ruošdama pirmąjį etapą Vokietijos ekspansijos į Rytus, t.y. ruošdamosi militariniam smūgiui prieš Lenkiją ir Pabaltės valstybes, dės visas pastangas, kad dabartinė Vokietijos politika prieš Sov. Rusiją būtų pakeista, kuomet tam bus pribrendęs momentas. Antra vertus, atrodo, kad ir Sov. Rusijai, jei tik vokiečiai nustotų jai grąsinti ir ją viešai provokuoti, jos tolesnio tikslo skimis žiurint, nebūtų jokie intereso su Vokietija santykius atštrinti. Sov. Rusija, kuri gyvena komunizmo idėjomis, beabejo tik laukia tinkamo momento tom idėjoms ir komunistiniam režimui įkanyti visoje Europoje. Galimybė tam tikslui atsiekti neabejotinai padidėtų, jei tarp vakarų Europos valstybių kiltų naujas didelis karas, kuris tas valstybes privestų prie naujų revoliucijų. Revoliucinio komunizmo tikslais, atrodytų, kad Sov. Rusijai nebūtų jokie išsiskaičiavimo kliudyti Vokietijai pradėti karą su Lenkija bei įsibėginti naują Europos gaisrą. Laikydamosi pradžioje vokiečių-lenkų karo nuošalyje, Sov. Rusija jos siekiamo raudonojo tikslo atžvilgiu netik

nieko nenustotų, bet dargi laimėtų laiką jos militarinių jėgų parengimui raudonajai vėliavai iškelti ir sovietų tverkei įvesti visoje Europoje, kai bekovojančios tarpusavyje vakarų Europos valstybės viena kitos jėgos bus išsėmusios ir nuo karo pakankamai nusilpusios. Bendra išvada iš to viso prašosi sekanti: nacionalsocialistinė Vokietija, skubiai ginkluodamosi ir ruošdamosi revanšui, faktinai, t.y. tolesnės ateities perspektyvos požiūriu, ne apsaugos Europą nuo komunizmo pavojaus, bet, atbulai, ruošia jam dirvą. Pirmoje sąsajojamo revanšo fazėje, nukreiptoje į Lenkiją ir Pabaltės valstybes, jos karo politikos interesus dalinai, iki tikros ribos, konkorduoja su tarptautinio komunizmo tikslais - išprovokavimo tarp vakarų Europos valstybių naujo didelio karo, kuris savo pasėkoje galėtų sudaryti tinkamas sąlygas komunizmo visuotinam įsigalėjimui. Negalima paneigti, kad vokiečių nacionalsocializmo vadai sakytų pavojaus nenumatytų, bet jie yra per daug užsispyrę siekiant Vokietijos revanšo; jie yra pasidarę jų užsibrėžtų tikslų tikrais belaisviais; kelio atgal nebeturi, ir todėl ties jokia rizika nesutos, nors ir žino, kad naujo Europos karo įžiebimas gali karta is jiems patiems turėti katastrofalių pasekmių...

Įdomu šia proga prisiminti laiptus, kuriais vokiečiai lipa siekiant Vokietijos atsiginklavimo. Ne tik prieš nacionalsocialistų režimo įsigalėjimą, bet ir jiems stojant prie Vokietijos valstybės vairo, Vokietijai niekas karo negrasino ir niekas nesirengė atplėsti nuo jos nors mažiausią dalį jos teritorijos, nustatytos Versalio Taikos sutartimi. Atbulai, tuomet Europa kvėpavo taikos oru ir jokio tokio lenktiniavimo ginklavinimosi srityje, kaip kad dabar pastebima, nebuvo. Ties, trumpai prieš nacionalsocialistų režimo susidarymą, Bontent, Brüning'o - generolo von Schleicherio vyriausybės metu buvo iškeltas Vokietijos Gleichberechtigung'o principas - sąvoka apie Vokietijos lygybę ginkluotų pajėgų atžvilgiu su kitomis Europos valstybėmis. Tuo klausimu ėjo ramios diskusijos Tautų Sąjungoje, kur, vardan teisybės, Vokietijai ši lygybė buvo pažadėta, limituojant kitų valstybių ginkluotos pajėgos didumą tarptautinio susitarimo būdu. Stojęs prie Vokietijos vairo nacionalsocialistų režimas minėtos lygybės pažadą, savo nuokliura, paskaitė teise Vokietijai atsiginkluoti ir, kad nesurišti sau rankų parašu po tarptautine sutartimi, pareiškė Vokietijos išstojimą iš Tautų Sąjungos, ir tuojuo pradėjo slapta ginkluotis. Kuomet dėl pradėtų slapto Vokietijos atsiginklavimo subruzdavo jos kaimynai ir iš savo pusės ėmė rūpintis savo sienų saugumu, Vokietija, pasinaudodama pretekstu, kad Prancūzijoje tapo palgintas aktyviosios karo tarnybos laikas, staigiai paskelbė didžiulės, 36 divizijų, armijos formavimo programą, kurią faktinai jau prieš tai slapta išvykdė. Kuomet 2/3 minėtos programos buvo realizuoti ir Vokietija pasijuto militariniu atžvilgiu stovinti ant tvirtesnio pamato, ji paski nepasidrovėjo žengti dar vieną žingsnį pirmyn, būten, paskelbė Rhein'o srities remilitarizavimą, nors visai neseniai prieš tai buvo viešai ir pompastiškai, paties Führer'io Hitler'io lūpomis iš Reichstag'o tribunos, pažadėjusi Prancūzijai

minėtos monos neliesti. Minėtam revoliuciniam, drąsiam tarptautinės politikos atžvilgiu, karingumui pateisinti buvo panaudotas kitas pretekstas, būtent savitarpės pagalbos taikai laiduoti sutarties sudarymas tarp Prancūzijos ir Sov. Rusijos. Pagaliau dabar dviejų metų tarnybos įvedimui sugalvojo kaip motyvą komunizmo pavojų Europai. Visi aukščiau atpasakotieji Vokietijos žygiai vienšališko atsiginklavimo srityje yra brutalaus pobūdžio, provokatoriški ir iš pamatų griauja pasitikėjimą taikos pastovumu. Prie tokių aplinkybių nebėra jokios garantijos, kad Vokietija, kuomet ras reikalingu savo ginkluotąsias pajėgas dar daugiau padidinti, vėl nesugalvotų byle kokią naują pretekstą ir kad vėl tvirtinti, kad ne ji, o kiti yra tame kalti. Tai gali tęstis ad infinitum, nes pretekstų, norint, visados galima surasti, o jei jų nėra, tai juos tyčia sudaryti. Tenka daleisti, kad nebūtų galima paskaityti stebuklu, jei Vokietija, realizavusi 36 divizijų programą, vieną gražią dieną pasakytų, kad tos 36 divizijas išplėčia į korpusus, pavyzdžiui nors kad ir todėl, kad Lenkija ima atsiplaidoti nuo Vokietijos politikos pavadžio ir atgaivina karo sutartį su Prancūzija. Taip pat, gal ir nebūtų stebuklinga, jei tuo pretekstu pasinaudojant, nacionalsocialistų vadovai jų nukreiptąjį darbą propagandos ratą prieš Sov. Rusiją sustabdytų ir jį pasuktų atgal, kad Sov. Rusijai įtikinti ir kad atnaujinti tarp jos ir Vokietijos gerus santykius, arba net bandytų siekti dar toliau, panaudojant kad ir Prancūzijos su ta pačia Sov. Rusija susitarimo pavyzdį. Kai kas gal pasakys, kad tai yra fantazija. Tiesa, dabar tai atrodo ligi fantazija. Bet reik neužmiršti, kad politika yra tik priemonė tam ar kitam valstybės interesui atsiekti. Ji tol yra pastovi, kol nepasikeitė siekiamas jos pagalba interesas. Šiandieną Vokietija puola rašaliniu ginklu Sov. Rusiją, rodo, kuo aršiusiai: jos interesas tame - pateisinti savo militariškas pastangas atsiginkluoti. Kuomet atsiginklavimą reslizuos - reikalsas plakti Sov. Rusiją atpuls. Pastovųjį elementą politikoje tesudaro vyriausios tikslas, koki tautai ir valstybė sau užsibrėžia. Tokį elementą dabartinėje Vokietijos politikoje sudaro vokiečių tautos svajonė atgauti nusstatęs po 1914-18 metų pralošto karo žemės plotus, arba nors kompensuoti minėtą didelį nuostolį ekspansija į Rytus, ten esančių, silpnesnių už Vokietiją, kaimynų sąskaiton. Sakyto tikslo siekimui dabartinis Vokietijos režimas jokių suky nesigaili, juo labiau nepasiveržys pasirinkime politinių bei diplometinių priemonių, kad užsibrėžto tikslo įvykdymą sau palengvinti.

2. Ivairios žinios.

1 art. p. III-žioji grupė.

Neseniai Tilzit esančioji Art. Rgt. 1 - III grupė tapo papildyta dar viena baterija, taigi dabar Art. Rgt. 1 - III grupė yra pilna, turi 7, 8 ir 9 baterija. 9 baterija, nepatikrintomis žiniomis, turi 4 l. lauko patrankas 7,5 cm.

2. Gynimasis nuo oro puelimų.....

d./ apie kitas kariuomenes.

1. Gen.Rydz-Smigly lankymasis Prancūzijoje.....
2. Vario ir švino kainų pakilimas Londone rinkoje...
3. Anglų manevrai.....
4. Italų nuodingųjų dujų vartojimas prieš Etipus....

SKOBIĆAN:
Kpt. Surovetsky
Kpt. Kuznetsov
Mr. Murch